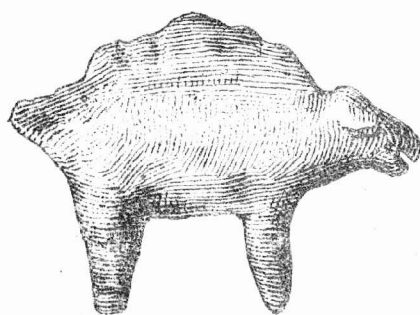

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
pobočka v Brně

přehled
výzkumů
1959

BRNO 1960

PD 1520/1959 (1960.)

23243/60

P ř e h l e d   v ý z k u m ů   1959

- Vydává: Archeologický ústav ČSAV, pobočka v Brně,
Stalinovy sady 19/23.
- Odpovědný redaktor: dr. Josef Poulík.
- Výkonný redaktor: dr. Jiří Říhovský.
- Redaktor: dr. Anna Medunová.
- Překlady: prom. hist. R. Tichý a E. Tichá.
- Kresby: Jaroslav Jaša.
- Na titulní stránce: Hliněná figurka z pohanského obětiště
v Mikulčicích.
- Vydáno jako rukopis - 300 kusů - neprodejné.

Pozdnělaténský kostrový hrob v Mikulově.

K. Ludikovský

Pískovna v trati "Na rybníkách" východně od Mikulova je známa četnými, především hrobovými nálezy z období kultury únětické, laténské a římské 1). Při odebirání písku zřítla se větší část laténskéhó kostrového hrobu při severní stěně pískovny. Dno hrobové jámy bylo zahloubeno 0,55 m pod úroveň dnešního terénu; zásyp tvořila šedá hlína promísená pískem. Orientace hrobu probíhala asi ve směru J (hlavou) - S. V porušeném hrobě se nacházela vpravo za lebku situlka, zhotovená z hlíny promísené hrubým pískem a tuhou, s lištou vydělenou malým žlábkem, oddělující šrafované tělo od pohrdlí a ovaleného okraje. Situlka byla opravována dlouhým, pásovým železem, probíhajícím dvěma třetinami vnější části dna téměř do poloviny šrafované stěny. Patinou zbarvená pravá část horní čelisti svědčí o přítomnosti bronzového předmětu (spony?). Podle údajů dělníka nacházel se na levé ruce náramek ze železného drátu o průměru 4 mm a celkovém Ø 8 cm. Lze předpokládat, že se jedná s největší pravděpodobností o hrob starší, 40 až 60ti leté ženy se silně dolichokranní lebku (L 1 = 68,7) 2).

Hlavní oporou datování je tuhová situlka, která tvarem i materiálovým složením svědčí pro pozdnělaténské období 3). Toto datování podporuje i železný náramek; dokladů o použití tohoto kovu při výrobě ozdob přibývá s průběhem závěrečného laténskéhó období. Je to na př. hraněný náramek z pozdnělaténskéhó kostrového pohřebiště v Lovčičkách, datovaného drátěnými sponami spojené konstrukce, šrafovanými tuhovými situlkami, koníčkovitou záponou atd. 4), z obdobně datovaného žárového pohřebiště v Ponětovicích 5) a j.

P o z n á m k y :

- 1) I. Peškař, Výzkum v trati "Na rybníkách" u Mikulova, kde viz i další literat., Přehled výzkumu 1956, v tisku.
- 2) Podle anthropologického posudku M. Stloukala.
- 3) J. Filip, Keltové ve středí Evropě 204.
- 4) K. Ludikovský, Výzkum laténskéhó kostrového pohřebiště v Lovčičkách, Přehled výzkumu 1957, 46-51.
- 5) J. Filip, Keltové, obr. 34:4.

- - - - -

Spätlaténezeitliches Skelettgrab in Mikulov. Die Sandgrube in der Flur "Na rybníkách" östlich von Mikulov ist durch häufige, besonders aber durch Grabfunde der Aunjetitzer Kultur, sowie laténe- und kaiserzeitliche bekannt. 1). Bei der Sandgewinnung an der Nordwand der Sandgrube stürzte der grösste Teil eines laténezeitlichen Skelettgrabes ein. Der Boden des Grabes war

0,55 m unter dem heutigen Terrainniveau eingetieft, die Ausschüttung bildete graue mit Sand durchgemischte Erde. Die Graborientierung verlief ungefähr in Süd-(Schädel) Nordrichtung. In dem beschädigten Grabe befand sich rechts hinter dem Schädel eine Situla, hergestellt aus Ton, der mit Graphit und grobem Sande durchmengt ist. Der Hals mit abgerundetem Rande ist vom schraffierten Gefässkörper durch eine Leiste getrennt, die durch eine kleine Rille geteilt ist. Die Situla war mit einem langen Eisenband repariert. Dieses verläuft in zwei Dritteln der äusseren Bodenpartie und reicht fast bis zur Hälfte der schraffierten Wand. Patinespuren auf dem rechten Oberkiefer zeugen von dem Vorhandensein eines bronzenen Gegenstandes (Fibel). Nach Angaben der Arbeiter befand sich auf der linken Hand ein Armband aus Eisendraht (Durchschnitt 4 mm und der gesamte Ø 8 cm). Man kann annehmen, dass es sich mit grösster Wahrscheinlichkeit um die Bestattung einer älteren, 40 bis 60-jährigen Frau mit stark dolichokranem Schädel handelte (L 1 = 68,7) 2).

Der Hauptanhaltspunkt für die Datierung ist die graphitierete Situla, die formgemäss, sowie in der Materialzusammensetzung für die Spätlaténezeit zeugt 3). Diese Datierung unterstützt ebenfalls das eiserne Armband; Belege von der Verwendung dieses Metalles zur Erzeugung von Ziergegenständen nehmen im Laufe der Endphase der Laténezeit zu. Es ist dies z.B. ein gekantetes Armband von dem spätlaténezeitlichen Gräberfeld in Lovčičky. Dieses wird durch Drahtfibeln verbundener Konstruktion, schraffierten sowie graphitierten Situlen, einer Spange u.w. 4), von dem ähnlich datierten Brandgräberfeld in Ponětovice, 5) u. a. datiert.